

marzec - grudzień 2015

HISTORIA

W FILMIE

WSTĘP WOLNY

II EDYCJA KIELECKIEGO PRZEGLĄDU POLSKICH FILMÓW FABULARNYCH
O HISTORII POLSKI

HISTORIA W FILMIE

Instytut Pamięci Narodowej Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Delegatura w Kielcach oraz Wojewódzki Dom Kultury im. Józefa Piłsudskiego w Kielcach zapraszają na drugą edycję Kieleckiego Przeglądu Polskich Filmów Fabularnych „HISTORIA W FILMIE”, traktujących o najnowszej historii Polski. Na filmowe spotkania zapraszamy raz w miesiącu, od marca do grudnia 2015 r. Patronat honorowy nad przeglądem objął Region Świętokrzyski Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”.

W programie przeglądu znajdą się filmy wybitnych polskich reżyserów - Filipa Bajona, Stanisława Barei, Krzysztofa Kieślowskiego, Waldemara Krzystka, Stanisława Lenartowicza, Stanisława Różewicza i Andrzeja Wajdy poruszające problematykę II wojny światowej oraz zawitych losów Polski i Polaków w czasach Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Każdy seans poprzedzony będzie wstępem historyka, zaś po pokazie planowana jest dyskusja z udziałem widzów oraz zaproszonych gości. Pokazy filmowe będą okazją do spotkania miłośników filmu oraz historii, rozszerzenia wiedzy na temat najnowszej historii Polski oraz dyskusji i wymiany myśli. Tematyka prezentowanych obrazów często odwoływać się będzie do uroczystości rocznicowych, zarówno ogólnopolskich jak i regionalnych.

Wydarzeniem specjalnym przeglądu będzie pokaz filmu „Wałęsa. Człowiek z nadziei” w reż. Andrzeja Wajdy, poświęcony problematyce walki o wolne związki zawodowe i demokrację w Polsce. Prezentacja ta, wpisze się w tegoroczną 35. rocznicę powstania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”.

Na wszystkie projekcje wstęp jest wolny. Seanse rozpoczynają się o stałej porze i tym samym dniu tygodnia - w czwartki, o godz. 18.00. Szczegółowe informacje w kinie Fenomen (Wojewódzki Dom Kultury w Kielcach, ul. ks. P. Ściegiennego 2) lub w Delegaturze Instytutu Pamięci Narodowej w Kielcach (Aleja Na Stadion 1).

26 marca | 18:00

W ZAWIESZENIU

reż. Waldemar Krzystek

(psychologiczny / polityczny,
Polska, 1986, 89 min.)

wyst.: Krystyna Janda, Andrzej Łapicki
Jerzy Radziwiłowicz

Marcel Wysocki jest byłym oficerem Armii Krajowej skazanym niesłusznie w 1949 roku na karę śmierci. Anna Mroczyńska mieszka w Legnicy, gdzie jest pielęgniarką w miejscowym szpitalu. Poznali się w czasie wojny, pokochali. Anna wie o aresztowaniu Marcela. Uparcie czeka na jego powrót.

Rok 1950. Marcel zdołał uciec z więzienia i zjawia się w Legnicy. Anna jest jego jedynym niespalonym kontaktem. Przedzierając się przez Polskę na Ziemie Zachodnie, przekonał się, że Urząd Bezpieczeństwa dotarł już wcześniej do innych współtowarzyszy konspiracji. Może więc ukryć się tylko u niej. Anna konspiracyjnie przygotowuje mu kryjówkę w piwnicy domu, w którym mieszka. O obecności Marcela nie wie nawet jej matka.

Równolegle trwają poszukiwania Marcela przez pracowników Urzędu Bezpieczeństwa. Podejrzewają oni, że Wysocki mógł się ukryć w Legnicy. Konspiracja jest jednak bardzo szczelna. W ukryciu odżywa miłość Marcela i Anny. On będzie bezterminowo - tak sądzą, nie spodziewając się wydarzeń politycznych, które odmienią także ich los - tkwił w piwnicy. Ona robi wszystko, żeby wytrzymał, pomaga mu fizycznie i psychicznie. Sama także wykazuje hart ducha. Sytuacja jest podwójnie ciężka, ponieważ nie widać celu i kresu jego ukrywania się. Marcelowi zdarzają się sytuacje załamania, pogrąża się w depresji. Anna okazuje się wtedy mocniejsza.

Dramat rozgrywający się w piwnicy ma także odbicia zewnętrzne. Podejrzenia o obecności kogoś obcego w domu powzięła matka Anny. Ona jedna odkrywa jego istnienie i zamienia z nim kilka słów. Obecność Marcela odkrywa także sublokator - człowiek, który na pewno nie zachowałby tajemnicy. Nowym elementem komplikującym sytuację jest ciąża Anny i decyzja, że urodzi dziecko. Marcel będzie je oglądać tylko przez okienko piwnicy.

Anną jest zainteresowany pracujący z nią w szpitalu doktor Ruczyński. Jest to powodem plotek, które nasilają się w czasie ciąży Anny. Ruczyński deklaruje gotowość ożenku z pielęgniarką i dania dziecku swego nazwiska. Wtedy dowiaduje się od Anny, że dziecko ma ojca. Z pomocy doktora przyjdzie Annie skorzystać w czasie choroby Marcela. Wizyta Ruczyńskiego w piwnicy i wyniesiona ze szpitala penicylina uratują ukrywającemu się życie.

Mijają lata, dziecko rośnie... Zagęszcza się studium człowieka w ukryciu i studium miłości dwóch osób skazanych na siebie. Komunikaty radiowe przynoszą wiadomości: najpierw o śmierci Stalina, później o wypadkach czerwcowych 1956 roku w Poznaniu. Dramatyczna okoliczność sprawia, że Marcel wychodzi ze swej kryjówki. Zostaje aresztowany. Ale zmieniła się sytuacja polityczna. Zrewidowany zostaje także wyrok wydany na niego przed laty.

Opis dystrybutora

16 kwietnia | 18:00

za: film.interia.pl

KATYŃ

reż. Andrzej Wajda

(wojenny / dramat / historyczny,
Polska, 2007, 117 min.)

wyst.: Andrzej Chyra, Artur Żmijewski
Maja Ostaszewska, Danuta Stenka

17 września 1939 roku. Trwa exodus ludności cywilnej na wschód w nadziei na ocalenie przed hitlerowską nawałą. Na moście zdumieni uciekinierzy spotykają innych, uciekających w przeciwną stronę przed wkraczającą właśnie do Polski Armią Czerwoną. W zajmowanych wsiach i miastach bolszewicy ogłaszają, że przychodzą jako wyzwoliciele mas pracujących od ucisku burżuazji. Reprezentantem tej ostatniej jest wg nich także Wojsko Polskie, więc żołnierze masowo brani są do niewoli. Taki los spotyka m. in. Andrzeja, rotmistrza 8 - ego Pułku Ułanów z Krakowa. W prowizorycznym obozie jenieckim odnajduje go żona Anna z małą córeczką Niką. Anna ze łzami w oczach błaga, by przebrał się w cywilne ubranie i uciekł. Andrzej odmawia. Wkrótce wraz ze swoim pułkiem zostaje wywieziony do znacznie silniej strzeżonego obozu w Kozielsku. Tymczasem Anna cudem ocalając życie swoje i dziecka, dociera do Krakowa i zatrzymuje się u matki Andrzeja. Jego ojca, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego, wraz z innymi pracownikami tej uczelni hitlerowcy podstępnie uwięzili i wywieźli do obozu w Sachsenhausen. Obu kobietom nie pozostaje nic innego jak czekać na swoich mężów...

Opis dystrybutora

7 maja | 18:00

„Giuseppe w Warszawie”,
reż. Stanisław Lenartowicz, 1964, Studio Filmowe Kadr

GIUSEPPE W WARSZAWIE

reż. Stanisław Lenartowicz

(komedia / wojenny,
Polska, 1964, 99 min.)

wyst.: Elżbieta Czyżewska,
Antonio Cifariello, Zbigniew Cybulski

Komedia Stanisława Lenartowicza pokazująca gorączkę konspiracyjną w lekko krzywym zwierciadle. W roli filmowego rodzeństwa, Marysi i Staszka, aktorska para XX-lecia PRL - Elżbieta Czyżewska i Zbigniew Cybulski. Ona stworzyła postać nieco postrzelonej konspiratorki, on - antybohatera, malarza usiłującego uciec od wojennej rzeczywistości, zresztą bezskutecznie, bo ta, w postaci różnej maści konspiratorów, nieustannie włazi mu do domu. Wartka akcja, zabawne gagi, niezapomniane dialogi, brawurowe aktorstwo, słowem - klasyka polskiej komedii.

Młodemu Włochowi jadącemu z frontu wschodniego na urlop, skradziono w Warszawie pistolet maszynowy. Podejrzewa o to jedną z pasażerek pociągu, Marię. Idzie do jej mieszkania i tam już pozostaje. Maria działa w konspiracji i po pewnym czasie Giuseppe okazuje się bardzo użyteczny - porusza się swobodnie wśród łapanek, wykrada Niemcom broń, itp. Nawet brat Marii, Staszek, marzący tylko o spokoju i odżegnujący się od wszelkiej działalności konspiracyjnej - zostaje w nią wciągnięty...

Opis dystrybutora

25 czerwca | 18:00

POZNAŃ 56

reż. Filip Bajon

(historyczny / obyczajowy,
Polska, 1996, 106 min.)

wyst.: Michał Żebrowski,
Arkadiusz Wałkowiak, Mateusz Hornung

Najżywiej komentowany film podczas Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w 1996 roku. Kontrowersje i spory, dotyczące „Poznania 56” dotyczyły niemal wszystkiego: perspektywy narracyjnej, zgodności z faktami, montażu, a nawet stylu uprawiania manifestacji politycznych. Filip Bajon zaproponował bowiem nowy sposób opowiadania o dramatach najnowszej historii. Doniosłe i tragiczne dzieje poznańskiego powstania ukazał w sposób, jak sam mówił, „antyrocznicowy, antykombatancki, antimartyrologiczny, antypolityczny i antyrozhachunkowy”. Tego nie było w żadnej innej produkcji z rodzimego kanonu. Gdy w Poznaniu wybuchły rozruchy, Filip Bajon miał dziewięć lat. Jego pamięć stanowi jedyną kanwę scenariusza. Wpłynęła też na wybór czarno-białej taśmy, na której nakręcono film. Głównymi bohaterami „Poznania 56” są dwaj chłopcy w wieku 10 - 12 lat. To z ich perspektywy widz śledzi rozwój wydarzeń. Dzieci w tym wieku mają naturalną skłonność „pchania się tam, gdzie dzieje się coś ciekawego”. Posiadają jednak także instynkt samozachowawczy. Dlatego kamera ukazuje rozruchy uliczne z głębi ciemnych bram, poprzez sztachety płotów, zagracone podwórka...

Opis dystrybutora

27 sierpnia | 18:00

WAŁĘSA. CZŁOWIEK Z NADZIEI

reż. Andrzej Wajda

(biograficzny / dramat / historyczny,
Polska, 2013, 119 min.)

wyst.: Robert Więckiewicz,
Agnieszka Grochowska, Cezary Kosiński

Zdobywca Oscara Andrzej Wajda przedstawia historię wielkich przemian, która przetoczyła się nie tylko przez zebrania partyjne, wiece i Okrągły Stół, ale także przez jedno z mieszkań na gdańskim osiedlu z wielkiej płyty. Reżyser wdzierając się w prywatność, nawet intymność związkowego przywódcy próbuje uchwycić fenomen przemiany prostego, skupionego na codzienności człowieka w charyzmatycznego przywódcę. To opowieść o mężu, ojcu, prostym robotniku, który wyzwolił ukryte w sercach milionów ludzi marzenie o wolności. Kontrowersyjny, niepozbawiony słabości, wyśmiewany i podziwiany. Kim jest Lech Wałęsa? Historia transformacji to także historia jego żony Danuty i ich rodziny, która miała wieść zwyczajne życie, a została wtłoczona w sam środek dziejowych wydarzeń.

Po „Człowieku z marmuru” i „Człowieku z żelaza” film zamyka tryptyk, w którego centrum jest człowiek podejmujący walkę z niesprawiedliwością. „Wałęsa. Człowiek z nadziei” to opowieść o czasie, w którym walka ta zwiastowała zmiany w całej Europie i pozwalała odważnie spojrzeć w przyszłość. To historia człowieka, który nie tracił nadziei...

Opis dystrybutora

3 września | 18:00

za: FilmPolski.pl

WOLNE MIASTO

reż. Stanisław Różewicz

(wojenny,
Polska, 1958, 98 min.)

wyst.: Bronisław Dardziński,
Włodzisław Ziemiński, Jerzy Śliwa

Kronikalna, wsparta zdjęciami archiwalnymi relacja z przebiegu bohaterskiej obrony Poczty Gdańskiej w 1939 roku, poprzedzona obrazem narastania hitlerowskiego terroru wobec polskiej ludności miasta przed wybuchem wojny. Wolne Miasto Gdańsk tuż przed wybuchem wojny. Napięta atmosfera, szykany i prześladowania Polaków przez hitlerowców. 1 września 1939 roku pocztowcy polscy chwytają za broń. W czasie pierwszego niemieckiego ataku ginie Konrad, dowódca obrony poczty przysłany z Warszawy. Walczą wszyscy - i stary listonosz Rajca, który marzył o spokojnej emeryturze, i zakochana w swym chłopcu młoda telegrafistka, Irena, opatrująca rannych . . . Wierzą, że nadejdzie pomoc. Niemcy, po nieudanych atakach, wprowadzają do walki artylerię, wozy pancerne, miotacze ognia. Pocztowcom brakuje amunicji, coraz więcej jest rannych, budynek poczty płonie...

„Pierwszy polski film o wrześniu 1939 roku”. Pod tym hasłem „Wolne miasto” ma zapewnione miejsce w annałach rodzimej kinematografii.

Opis dystrybutora

8 października | 18:00

„Miś”, reż. Stanisław Bareja, 1980, Studio Filmowe Zebra

MIŚ

reż. Stanisław Bareja

(komedia / obyczajowy,
Polska, 1980, 111 min.)

wyst.: Stanisław Tym, Barbara Burska
Christine Paul-Podlasky, Ewa Bem

Prezes klubu sportowego „Tęcza”, Ryszard Ochódzki zwany Misiem, ma wyjechać do Londynu. Zostaje jednak zatrzymany, bo z jego paszportu wyrwano kilka kartek. Ochódzki podejrzewa żonę Irenę, która chciała uniemożliwić, a przynajmniej opóźnić jego wyjazd i dotrzeć do Londynu przed nim. Małżonkowie założyli bowiem przed laty konto w jednym z londyńskich banków. Odejście Ireny zmusiło ich do podzielenia posiadanych dóbr. Pieniędźmi zdeponowanymi za granicą żadne z nich nie chce się jednak dzielić z drugą stroną. Całą sumę zagarnie więc ten, kto pierwszy dotrze nad Tamizę. Ochódzki nie poddaje się jednak łatwo i usiłuje wszelkimi sposobami udaremnić plan małżonki, a jednocześnie zdobyć dla siebie inny paszport. Film powstał w przełomowym okresie najnowszej polskiej historii, kiedy nagle okazało się, że śmiać się można już niemal ze wszystkiego. Tym trudniej było więc wymyślić coś, co rozbawiłoby publiczność. Ale chociaż upadła większość wcześniejszych tabu, nieodmiennie groteskowa pozostała otaczająca nas rzeczywistość...

Opis dystrybutora

5 listopada | 18:00

PRZYPADEK

reż. Krzysztof Kieślowski

(psychologiczny, polityczny
Polska, 1981, 112 min.)

wyst.: Bogusław Linda,
Tadeusz Łomnicki, Bogusława Pawelec

Zrealizowany w 1981 roku „Przypadek” trafił na polskie ekrany dopiero po sześciu latach, w zupełnie innej atmosferze. Jak się wtedy okazało, film Kieślowskiego nie epatował tonem oskarżenia, przeciwnie - można w nim było spostrzec dzieło poświadczające rezygnację z politycznej doraźności. „Przypadek” uznawany za jeden z najlepszych filmów Krzysztofa Kieślowskiego, to prawdziwy majstersztyk kinematografii będący wzorcem dla wielu współczesnych produkcji. Witek Długosz (wg wielu krytyków najlepsza rola Bogusława Lindy) jest studentem medycyny. Poznajemy go w momencie śmierci ojca. Ostatnie słowa, które od niego słyszy to krótka porada życiowa przekazana telefonicznie: „- Nic nie musisz, synu. - Czego nie muszę, tato? - Niczego.” Witek decyduje się przerwać studia, które wybrał pod presją ojca i chce wyjechać do Warszawy. Usiłuje zdążyć na pociąg do stolicy - ten jakże krótki moment na peronie jest kluczowy dla całego filmu. Fabuła przedstawia trzy wersje życiorysu bohatera, które zależą od tytułowego przypadku - od tego czy Witkowi uda się wsiąść do pociągu...

Opis dystrybutora

10 grudnia | 18:00

OSTATNI PROM

reż. Waldemar Krzystek

(psychologiczny / polityczny,
Polska, 1989, 86 min.)

wyst.: Krzysztof Kolberger, Artur Barciś
Agnieszka Kowalska, Dorota Segda

Ze Świnoujścia wypływa prom do Hamburga. Na jego pokładzie znajduje się grupa Polaków, którzy po zdobyciu paszportów i wiz płyną do lepszego świata. Wielu przeżywa strach przed nieznanym, inni ciągle rozpatrują od nowa dylemat „zostać czy wyjechać”. Marek Ziarno, nauczyciel języka polskiego, jest nietypowym pasażerem na promie. Nie emigruje, zdecydował, że jego miejsce jest w Polsce. Za granicę wysłały go z poufną misją regionalne władze „Solidarności”. W bagażu przewozi adresy tajnych drukarni, punktów kontaktowych, listę osób, które w razie konieczności podejmą podziemną działalność. O jego misji wie Służba Bezpieczeństwa, której nie udało się aresztować Marka w mieszkaniu. Osobista kontrola celna także nie daje przewidywanych wyników. Tajne dokumenty wnosi na prom była żona Marka, spotkana przypadkowo. 12 grudnia 1981 roku prom wychodzi w morze. O wprowadzeniu stanu wojennego dowiaduje się wyłącznie kapitan promu. Zgodnie z poleceniem z łądu zakazuje swoim oficerom informowania o tym pasażerów i wydaje rozkaz powrotu do macierzystego portu. Funkcjonariusz Służby Bezpieczeństwa, przy pomocy członka promowej „Solidarności”, konfidenta, otwarcie zaczyna szukać Marka i jego przesyłki...

Opis dystrybutora

Instytut Pamięci Narodowej Komisja Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu Delegatura w Kielcach
tel. 41 340 50 50, fax 41 340 50 96,
Al. Na Stadion 1, 25-127 Kielce
www.ipn.gov.pl

Organizatorzy:

CYFROWE
REPOZYTORIUM
FILMOWE

Patronat honorowy:

Patronat medialny:

